

”הנושא את בת אחותו”

מדוע נקט (דווקא) בת אחותו?

רש"י (יבמות סב ע"ב)

והנושא את אחותו. גיעגועי אדם רבין על אחותו יותר מן אחיו ומתוך כך נמצא מחבב את אשתו :

תוס' (יבמות סב ע"ב)

והנושא את בת אחותו. פירש רשב"ם דה"ה בת אחיו אבל אחותו נקט לפי שמשדלתו בדברים ושכיח שנושא בתה ור"ת אומר דדוקא נקט בת אחותו לפי שהיא בת מזלו כדאמר ר"י רוב בנים דומין לאחי האם :

יד רמ"ה

והיינו טעמא דנקט בת אחותו שאין לך בקרובותיו שמותרת לינשא לו קרובה לו מבת אחותו ובת אחיו אלא שבת אחותו עלובה מבת אחיו מפני שהאשה עלובה יותר מן האיש לפיכך גמילות חסד דנישואי בת אחותו עדיפא מבת אחיו

תורת חיים

ועוד נראה לפי שאחותו יש לה בלבה עליו על שהוא יורש נכסי אביה והיא אין לה חלק בהן וכשהוא נושא את בתה ונהנית מן הנכסים נח דעתה דבת כרעא דאמה היא לכך נקט בת אחותו ולא בת אחיו. ועוד יש לומר דלאו ברשיעי עסקינן אלא בצדיקים וכל צדיק רוצה שיהיו בניו דומין לו וילכו בדרכיו לכך ראוי לו שינשא את בת אחותו שעל ידי כך יהיו בניו דומין לו דכיון דרוב בנים דומין לאחי אם נמצא דבני אחותו הזכרים דומין לו וכשהוא נושא את בת אחותו נמצא שבניו דומין לבני אחותו הזכרים שהן דומין לו :

תוס' (יבמות צט ע"א)

ספק אשת אחיו ואשת בן אחיו. אמר"י בירושלמי זאת אומרת מותר לאדם לינשא אשת בן אחיו פי' אע"פ שיכול לבא לידי ביטול מצות יבמין אם ימות ותפול לפני האחין אפי"ה מותר מכאן יכול להיות ראייה לפירוש ריב"ן שפי' בהבא על יבמתו (לעיל סב:) והנושא את אחותו דוקא בת אחותו אבל בת אחיו אין עושה כ"כ מצוה דמבטל מצות יבמין :

מרגליות הים (אות ח)

בתשובת רב שרירא גאון [מודפסת מכת"י בס' גבול מנשה פפא"מ תרנ"ט ע' טו] מבואר מאי טעם אמר בת אחותו ולא בת אחיו י"ל דהנושא את אחיו רוצה לעקור דבר מן התורה דהיינו מצות יבום שאם ימות בלא בנים לא יוכל ליבמה שהרי ערוה היא לו משום הכי לא אמר בת אחיו.